

Koersnota 2024

Inleiding

Vanuit onze missie "Oirschot, monumentaal, ondernemend en groen, daar voelt de MENS zich thuis" en visie "Wij zijn een professionele organisatie met betrokken medewerkers die samen inspelen op de maatschappelijke opgaven in onze dynamische omgeving" hebben we deze Koersnota opgesteld. 'Samen werken aan een vitale gemeente'; dat is de titel van het Collegeprogramma 2022-2026. Die vitaliteit is geen vanzelfsprekendheid; dat vraagt om continue focus en aandacht. Onze vijf kernen liggen prachtig in natuur en agrarisch gebied, en toch midden in de Brainport regio. De schaa sprong die onze regio wil maken zorgt voor ongekende groei; op regionaal gebied én voor onze gemeente. Dat is een kans, maar het brengt ook groeiende vraagstukken met zich mee op thema's als leefbaarheid en veiligheid, voldoende betaalbare woningen, mobiliteit en bereikbaarheid, werkgelegenheid, verduurzaming en passende voorzieningen op het gebied van onderwijs, sport, cultuur en recreatie. De opgave én de kans om te groeien is er, maar die dient altijd in evenwicht te blijven met de leefbaarheid van onze vijf mooie dorpen.

'Samen' blijft daarbij het toverwoord, maar die samenwerking en samenredzaamheid staat ook haaks op een andere ontwikkeling: die van polarisatie en tweedeling. Het is belangrijk dat we ervoor zorgen dat de kloof in onze samenleving kleiner wordt; dat we elkaar weer beter gaan begrijpen, en dat iedereen mee kan doen.

Inspelen op een veranderende omgeving

Aan het begin van het proces om te komen tot deze koersnota hebben we een omgevingsanalyse gemaakt. Want: hoe meer inzicht we hebben in de veranderingen in onze omgeving, des te beter kunnen we inspelen op de veranderende vraag vanuit onze gemeenschap. In de omgevingsanalyse hebben we gekeken naar zes factoren: demografisch, economisch, sociaal-cultureel, technologisch, ecologisch en politiek-juridisch. We hebben bij al die factoren gekeken naar veranderingen op mondiaal, nationaal, regionaal en lokaal niveau. Dat levert het volgende beeld op:

- **Demografisch**

We zien een toename van het aantal inwoners; wereldwijd en ook in Oirschot. De samenstelling van de Oirschotse samenleving internationaliseert (kennisswerkers, arbeidsmigranten en vluchtelingen) en vergrijsst sterk. Hiervoor zal onze woningvoorraad moeten toenemen met zo'n 1.250 woningen, en zal ook het voorzieningenniveau mee moeten groeien.

- **Economisch**

In onze regio is er sprake van een ongekende schaa sprong. Naar verwachting levert dat de komende jaren maar liefst 70.000 extra arbeidsplaatsen op. Niet al deze mensen wonen op dit moment al in onze regio; extra woningbouw (in een al krappe woningmarkt) is dus noodzakelijk. De mobiliteit in de regio vraagt de nodige aandacht en er vindt een

verschuiving plaats van vervoer per auto naar de fiets en het OV. Naast de schaa sprong is er sprake van stijgende rente (en dus stijgende hypotheekkosten), prijsstijgingen en inflatie.

- **Sociaal-cultureel**

Er is steeds meer aandacht voor een gezonde en veilige leefomgeving. Ook brede welvaart staat hoog op de agenda in de regio en in Oirschot. Iedereen moet naar vermogen mee kunnen doen. We willen zorgen voor een toegankelijk openbaar gebied, houden maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog op de agenda en ook de cultuursector groeit mee. Tegelijkertijd zijn er tegengestelde krachten. Er is steeds meer sprake van polarisatie, wat zich onder andere uit in minder vertrouwen in de overheid. Maar ook het onbegrepen gedrag van individuen neemt toe.

- **Technologisch**

Op technologisch gebied zien we veel ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en dataficatie. De risico's rondom informatiebeveiligings- en privacy-incidenten nemen toe en de gevolgen daarvan zijn steeds groter. Deze ontwikkelingen leiden tot nieuwe taken en functies en vragen andere vaardigheden van onze medewerkers.

- **Ecologisch**

Om klimaatverandering tegen te gaan heeft Oirschot de ambitie in 2040 klimaatneutraal te zijn. De maatregelen die daarvoor nodig zijn houden echter nog geen rekening met de klimaateffecten van de schaa sprong. Maatregelen op het gebied van energietransitie, duurzaamheid, water, en stikstof zijn nodig.

- **Politiek-juridisch**

De migratiestroom zal de komende tijd nog niet verminderen. Dat vraagt aandacht voor het huisvesten van asielzoekers en statushouders. De conclusies uit de evaluatie van de netwerksamenwerking worden bekend. Mogelijk moet ook de visie Oirschot 2030 herijkt worden. De omgevingswet zal per 1 januari 2024 eindelijk ingaan. Het rijk maakt steeds vaker afspraken op regionaal niveau (in plaats van via de provincie).

Keuzes en prioriteiten

De omgevingsanalyse maakt het eens te meer duidelijk: om samen te kunnen blijven werken aan die vitale gemeente Oirschot, moeten er keuzes gemaakt worden. We kunnen niet alles, en al zeker niet alles tegelijk. Omdat de financiële middelen niet oneindig zijn, maar ook omdat onze ambtelijke organisatie haar grenzen kent. De komende periode willen wij daarom de nadruk leggen op:

- Programma 1, Sociale leefomgeving: samenwerken aan goed leven in Oirschot en aan het bevorderen van de sociale samenhang.
- Programma 5, Bestuur en dienstverlening; investeren in het zijn én blijven van een aantrekkelijke werkgever en een krachtige samenwerkingspartner, die de basis op orde heeft en daarmee een goede dienstverlening voor haar inwoners en bedrijven borgt.

Paragraaf bedrijfsvoering

We kiezen dus onder andere voor een investering in onze eigen organisatie, en dat doen we niet voor niets. De omgevingsanalyse laat zien dat van onze organisatie de nodige wendbaarheid gevraagd wordt. Bij een stijgend aantal inwoners en de daarbij behorende voorzieningen hoort

ook een stijging van de ambtelijke capaciteit. Als aantrekkelijke werkgever willen we (jonge) mensen aantrekken, boeien en binden; we willen een toekomstbestendige organisatie zijn, met een aantrekkelijk personeels- en beloningsbeleid, die in staat is de bestuurlijke doelen te realiseren. Daarvoor moeten we de basis op orde brengen – zowel voor wat betreft de formatie van onze organisatie, als de daarbij behorende processen en digitale tools. In deze koersnota is daarom een paragraaf bedrijfsvoering opgenomen als separaat onderdeel van programma 5. Daarin vindt u een toelichting op de benodigde investering in processen, systemen en formatie – waarbij wij ons realiseren dat het in deze krappe arbeidsmarkt niet evident is dat we snel de functies met voldoende gekwalificeerd personeel kunnen invullen.

Financieel perspectief

Natuurlijk is het van belang om dit alles binnen onze financiële mogelijkheden te realiseren. Oirschot heeft een gezonde financiële structuur en ruim voldoende (weerstand)vermogen. Dit (weerstand)vermogen is echter alleen incidenteel inzetbaar. Structurele wensen vragen structurele inkomsten, bijvoorbeeld vanuit OZB-inkomsten of de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds. Bij de samenstelling van de begroting 2024 zullen we dezelfde financieel-technische uitgangspunten hanteren als in voorgaande jaren, waarbij we vooral inzetten op een structureel en reëel sluitende begroting. We gaan uit van behoedzame ramingen. Structurele uitgaven worden structureel gedekt. Tegenvallers worden eerst binnen de programma's opgevangen. Het financieel perspectief vindt u onderaan bij programma 5.

Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken van deze Koersnota leest u welke voornemens wij verder willen uitwerken in de Programmabegroting 2024-2027. Als raad kunt u zo al vroegtijdig uw mening geven over onze voornemens, zodat wij in het najaar een begroting aan u kunnen voorleggen die niet alleen aan onze, maar ook aan uw wensen en verwachtingen voldoet. Daarbij houden we de indeling van de begroting aan; de programma's die daarin te vinden zijn, vindt u ook terug in deze Koersnota. Per programma vindt u een inhoudelijke toelichting op onze voornemens inclusief de inhoudelijke consequenties. In programma 5 vindt u zoals eerder toegelicht de paragraaf Bedrijfsvoering. Als laatste hoofdstuk treft u tenslotte het financieel perspectief aan.

Samen leven, samen zorgen

Programma 1: sociale leefomgeving

Hoe houden we onze inwoners en samenleving vitaal? Dat is de vraag die centraal staat in deze bestuursperiode. Ons uitgangspunt daarbij is de Visie Sociale Leefomgeving: 'Samen voor een sociaal Oirschot', zoals de gemeenteraad die eind 2021 heeft vastgesteld. Daarin is de ambitie uitgesproken dat inwoners van de gemeente Oirschot vanuit eigen kracht en vanuit een positieve leefomgeving 'samenredzaam' zijn.

In alles wat we doen blijven we werken vanuit eigen regie, leefplezier en veerkracht van onze inwoners. We hebben aandacht voor de toename van het inwoneraantal, waarbij het belangrijk blijft dat iedereen mee kan doen en dat we gelijke kansen op maat bieden. Daarbij hebben we specifiek aandacht voor de kwetsbare groepen inwoners, waaronder vluchtelingen, mensen in armoede, mensen met onbegrepen gedrag, de steeds grotere groep ouderen en psychisch kwetsbare jeugd. We vinden het belangrijk om onze inwoners zo goed mogelijk de weg te wijzen in het doolhof van alle regelingen. Ons uitgangspunt daarbij blijft een integrale toegang tot zorg en ondersteuning: één gezin, één plan, één regisseur. Daarnaast anticiperen we op verschillende landelijke ontwikkelingen die op ons af komen, zoals de hervormingsagenda jeugd, ontwikkelingen rondom bibliotheekwerk, stijgende armoede en dubbele vergrijzing.

In de programmabegroting 2024-2027 willen wij in het kader van het programma Sociale Leefomgeving de volgende zaken extra aandacht geven:

Participatie en Meedoen

- Er is sprake van een toename van kwetsbare groepen inwoners. Om hierop zo goed mogelijk te anticiperen, verbreden we de woonvisie voor ouderen met andere bijzondere doelgroepen. Ook zetten we meer in op preventie. Dat doen we onder meer via activiteiten rondom Eén tegen Eenzaamheid, mantelzorg, dementie en de aanpak laaggeletterdheid.
- Er komen steeds meer inwoners bij in Oirschot én de problematiek van inwoners wordt complexer. Om hierop in te kunnen blijven spelen, moet de organisatie daarop ingericht worden door voldoende formatie, betere regie op samenwerking en doorontwikkeling op (beleids)sturing en monitoring. Daarnaast ook concreet door de inzet van een wijk-GGD-er die inzetbaar is op multiproblematiek.
- Steeds meer mensen komen in de financiële problemen. Het bestrijden van armoede blijft onze aandacht vragen. De komende jaren willen we extra investeren op communicatie, voorlichting en preventieve activiteiten.
- Uitvoering geven aan het kunst- en cultuurbeleid ter versterking van onze identiteit en verbinding van onze inwoners.
- We richten ons op een steeds grotere groep inwoners met een arbeidspotentieel. We activeren mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt om mee te kunnen doen.

Opvoeden en Opgroeien

- In Oirschot willen we kinderen gezond en veilig op laten groeien. Er is hiervoor extra aandacht nodig voor de psychische kwetsbaarheid van jongeren.

- We zorgen ervoor dat onze onderwijsvoorzieningen op orde zijn en blijven (conform IHP) en faciliteren mee in een nieuwkomersklas. Specifieke aandacht gaat daarbij uit naar de initiatieven vanuit De Beerzen.
- In het kader van de Hervormingsagenda Jeugd en de regiovisie Samen voor de jeugd versterken we de regionale samenwerking en de lokale ketensamenwerking, waarbij we o.a. preventieduo's blijven inzetten.

Gezondheid en Leefstijl

- We geven uitvoering aan het sportakkoord, waarbij we optimaal gebruik maken van de SPUK-gelden om onze inwoners meer te laten sporten en bewegen, met als doel een gezonde generatie in 2040.
- We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan gezondheidsbeleid en preventie-akkoord. Daarbij zetten we nadrukkelijk in op de aanpak van alcohol en drugs, maar ook op het blijven bewegen van jongeren.

Financiële tabel op hoofdlijnen programma 1

		2023	2024	2025	2026	2027
	Input koersnota programma 1					
A	Going Concern	1				
	GGD	42	86	88	105	122
	VRBZO	80	72	76	68	100
	WSD	-	-	-	-	-
	GRSK	244	353	323	322	320
	Loon-en prijsstijgingen	-17	-54	21	83	146
	Sub-totaal	349	457	508	578	688
	Koersnota	2				
B	Wensen koersnota uitsplitsen per programma excl. formatie		365	365	315	315
	Incidenteel		70	-	-	-
	Incidenteel dekking vanuit reserves		-70	-	-	-
	Sub-totaal		-	365	315	315
	Totaal	3 (1+2)	349	822	873	1.003

Samenwerken aan een vitaal Oirschot

Programma 2: ondernemen

Als het gaat om ondernemen hebben we de komende jaren oog voor de ondernemers in onze kernen, maar nadrukkelijk ook voor de ondernemers in ons prachtige buitengebied. De stand van zaken over het stikstofbeleid van het kabinet is er niet duidelijker op geworden; de provinciale koers evenmin. Dat het stikstofbeleid gevolgen zal hebben voor de ondernemers in ons buitengebied is echter duidelijk: er zullen moeilijke keuzes gemaakt moeten worden, die mede gaan bepalen hoe ons platteland er in de toekomst uit gaat zien.

Ook de bedrijventerreinen hebben onze aandacht. Bedrijven willen zich graag vestigen in deze groeiende regio. Er bestaat nu al meer vraag naar bedrijventerreinen dan we kunnen bieden; er zal dus gekeken moeten worden naar goede alternatieven.

Voor het begrotingsprogramma Ondernemen zien wij de volgende ontwikkelingen voor de Programmabegroting 2024-2027:

Vitaal Landelijk Gebied

Naast de bekende acht gebiedsgerichte opgaven uit het Uitvoeringsprogramma Vitaal Landelijk Gebied zetten we in op de volgende thema's:

- De inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024, de verduurzaming van monumenten en het stoppen van agrarische bedrijven vergen meer tijd en aandacht van de commissie Ruimtelijke Kwaliteit, de Monumentencommissie en de Welstandscommissie.
- De leefbaarheid kleine kernen in relatie tot retail zal het komend jaar meer aandacht krijgen, waarbij ook uitdrukkelijk wordt gekeken naar de nieuwe Detailhandelsvisie SGE. De lokale detailhandelsvisie zal in lijn moeten zijn met de Detailhandelsvisie SGE. Actualisering van de lokale detailhandelsvisie zal dan ook worden opgepakt.
- Goede branding, culturele voorzieningen en evenementen, afgestemd op de diverse demografische doelgroepen, worden verder uitgebreid. De schaa sprong biedt ook meer kansen voor onze vrijetijdseconomie; er komen meer kenniswerkers/expats naar onze gemeente die we een aantrekkelijke propositie willen bieden.
- Binnen het uitvoeringsprogramma Vitaal Landelijk Gebied vinden diverse acties plaats op grond waarvan uitvoering gestart kan worden cq lopende is.

Centrum Oirschot

- Naast uitvoering van het inrichtingsplan in 2024 doen we een studie naar een mogelijke gebiedsontwikkeling voor het gebied De Poort/De Loop/Leefdael.

Economie

- De schaa sprong werkt ook door op het gebied van bedrijventerreinen. De groei vanuit Brainport en de high tech sector leidt tot groei van het aantal banen en bedrijfsactiviteiten, en daarmee tot een grote ruimte vraag. We zetten in op het revitaliseren van bedrijventerreinen (De Stad en Steenfort) en op de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen (De Scheper en Westfields Mobiliteitshub). Ook het lokale bedrijfsleven

heeft daarbij onze aandacht, aangezien het lokale MKB een gezonde autonome groei doormaakt en als gevolg van de schaalprong een verdere groei zal doormaken.

- In relatie hiermee willen we efficiënt ruimtegebruik en verdichting op bedrijventerreinen stimuleren, onder andere door het inzetten van het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties. Ook zullen we onze gesprekken met bedrijven voortzetten om kansen hiervoor te verzilveren.
- Tevens willen we, gezien de grote ruimtevraag vanuit het bedrijfsleven, onderzoek doen naar mogelijk nieuwe terreinen en uitbreiding van bestaande terreinen.

Financiële tabel op hoofdlijnen programma 2

		2023	2024	2025	2026	2027
	Input koersnota programma 2					
A	Going Concern	1				
	MRE	-	-15	-15	-15	-15
	Loon-en prijsstijgingen	-	-2	-2	-	2
	Sub-totaal	-	-17	-17	-15	-13
B	Koersnota	2				
	Wensen koersnota uitsplitsen per programma excl. formatie		15	35	35	35
	Incidenteel		150	100	-	-
	Incidenteel dekking vanuit reserves		-150	-100	-	-
	Sub-totaal	-	15	35	35	35
	Totaal	3 (1+2)	-	-2	18	22

Bouwen aan de toekomst

Programma 3: ruimtelijke leefomgeving

De schaa sprong in onze regio zorgt voor méér werkgelegenheid, en dus wordt ook de vraag naar woningen groter. We zullen niet alleen voor meer woongelegenheden moeten zorgen voor kenniswerkers, maar ook voor andere doelgroepen zoals onze jeugd en senioren, arbeidsmigranten, vluchtelingen en statushouders.

Dat betekent voor Oirschot dat er substantieel meer woningen nodig zijn, waarbij ook de voorzieningen dienen mee te groeien. Daarnaast heeft de schaa sprong consequenties voor onze bedrijventerreinen en infrastructurele voorzieningen – zeker in dit kader is het van belang dat we zaken op regionaal niveau oppakken. Bovendien is het behoud en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Vanuit het programma Ruimtelijke Leefomgeving zien wij de volgende aandachtspunten voor de Programmabegroting 2024 – 2027:

Wonen

- Uitvoering Actieplan Woningbouw 2.0, gericht op realisatie van 1.250 woningen tot 2030.
- Noodzakelijke werkzaamheden om voorbereid te zijn op de verwachte schaa sprong in de regio. Dit vraagt o.a. om actueel grondbeleid, studie en onderzoek naar kansen voor kwalitatieve groei en een actieve rol (regisseur, initiatiefnemer).
- Gemeenten zijn verplicht om een actueel woonbeleid te hebben. Dit vraagt om het herijken van de Woonvisie naar een Volkshuisvestingsprogramma. Onderdeel daarvan zal een woonzorgvisie zijn.
- Inzet op de huisvesting van kwetsbare groepen (waaronder statushouders) door de inzet op realisatie van tijdelijke woningbouw aanvullend op permanente woningen. Samenwerking in de regio met betrekking tot de verdeling van de huisvesting van kwetsbare groepen.
- In lijn met afspraken gemaakt in de Woondeal meer focus op de realisatie van betaalbare woningen. De uitgangspunten zijn hiervoor in 2023 al vastgelegd in een addendum op het Actieplan Woningbouw 2.0.
- Aandacht voor woningaanbod voor de Oirschotse jeugd en senioren door inzet op woningsplitsing, CPO-projecten en het transformeren van bestaand vastgoed.

RO en Omgevingswet

- Invoering van de Omgevingswet is voorzien voor 1 januari 2024; de eerste anderhalf jaar zal dit leiden tot extra druk op de organisatie (inwerken, overgangsregelingen, doorontwikkeling werkprocessen, etc).
- Met alle belangen en beleidsmaatregelen zal de druk op de ruimte alleen maar toenemen; het cluster RO zal adequaat bemenst moeten zijn om aan de complexer wordende uitdagingen het hoofd te bieden. Hierin zullen ook participatie en de stikstofproblematiek veel aandacht vragen.
- Aandacht voor de transitie van de agrarische sector blijft nodig; het faciliteren van uitkoop/bedrijfsbeëindiging en begeleiding van vele agrariërs vergt de nodige capaciteit.

Duurzaamheid

- Netcongestie is een serieus aandachtspunt, dit zal de komende 5 jaar beperkingen opleveren
Belangrijk is hierbij goed contact te houden met de netwerkbedrijven en aangehaakt te blijven bij het PMIEK (Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat).
- Verder inzetten op verduurzaming van de bestaande woningvoorraad.
- Anticiperen op klimaatverandering (o.a. waterbeheer (mede als ordenend principe), hittestress, verdroging, vluchtelingenstromen) .

Mobiliteit

- De bekostiging van de mobiliteitsmaatregelen om de schaa sprong van de Brainportregio mogelijk te maken (regiodeal) is opgenomen in het activiteitenplan bij de begroting 2023. Waar nog geen rekening mee is gehouden, is de reservering voor de bijdrage naar rato van het aantal inwoners aan de Multimodale Knoop/Station Eindhoven Centraal (0,8 miljoen eenmalig). Op dit moment is nog niet duidelijk in welke jaarschijf dit bedrag daadwerkelijk beschikbaar moet zijn.
- Heroverweging nut en noodzaak 2e fase randweg; hiertoe wordt een studie verricht.
- Studie lange termijn verkeersstructuur Oirschot in relatie tot de woningbouwopgave.
- Verkennen duurzame lange termijnoplossing komtraversen N 395.
- Inpassing A58 en Onderliggend wegennet rondom Heuvelsebrug (mogelijk aquaduct); studie.

Financiële tabel op hoofdlijnen programma 3

		2023	2024	2025	2026	2027
A	Input koersnota programma 3					
	Going Concern	1				
	ODZOB	69	116	115	115	115
	GRSK	-173	-139	-147	-141	-145
	Loon-en prijsstijgingen	-7	-37	7	23	97
	Sub-totaal	-111	-60	-25	-3	67
B	Koersnota	2				
	Wensen koersnota uitsplitsen per programma excl. formatie		-	16	16	16
	Incidenteel		-	260	260	-
	Incidenteel dekking vanuit reserves		-	-260	-260	-
	Sub-totaal		-	16	16	16
	Totaal	3 (1+2)	-111	-60	-9	83

Veilig, duurzaam en groen

Programma 4: beheer openbare ruimte

Een openbare ruimte die veilig, goed ingericht en zorgvuldig onderhouden is, draagt in hoge mate bij aan prettig wonen in Oirschot. Dat vraagt natuurlijk om structurele investeringen; wegen, riolering en inrichting van onze openbare ruimte vragen om continu onderhoud. Daarnaast stellen ontwikkelingen zoals klimaatverandering, energietransitie en verduurzaming ons voor nieuwe keuzes ten aanzien van de (her-)inrichting en het beheer van de openbare ruimte.

In de programmabegroting 2024-2027 willen wij in het kader van het programma Beheer openbare ruimte de volgende zaken extra aandacht geven:

Verkeersveiligheid

- In het voorjaar van 2023 wordt het nieuwe mobiliteitsplan (voorheen OVVP) met bijbehorend uitvoeringsprogramma vastgesteld. Met de maatregelen uit het uitvoeringsprogramma wordt bij het herinrichten van wegen extra aandacht besteed aan het verbeteren van de verkeersveiligheid om het gewenste niveau te realiseren.

Actualisatie Integraal Maatschappelijk Beheer Kader

- De gezonde en veilige leefomgeving krijgt verder vorm in het IMBK. Hierbij wordt integraal afgewogen om te komen tot een optimale realisatie van ambities.
- Fysieke toegankelijkheid van de leefomgeving wordt als uitgangspunt opgenomen in het IMBK. In projecten kunnen tegenstrijdige belangen aanwezig zijn, die als keuzes worden aangeboden aan de raad.
- De digitalisering gaat verder, vanuit het IMBK willen we zoveel mogelijk data en uitleg beschikbaar stellen aan onze inwoners middels het inrichten van een geschikt platform.
- Klimaatverandering en de daarbij behorende transities hebben een plek nodig binnen de openbare ruimte en zullen dit ook krijgen. We pakken deze thema's op natuurlijke momenten op.
- Energietransitie en verduurzaming hebben ook gevolgen voor de gemeentelijke gebouwen. Er heeft een inventarisatie en inspectie plaatsgevonden en de resultaten zijn verwerkt in een duurzame meerjarenraming voor groot onderhoud. Daarnaast wordt de motie 50% reductie van energiegebruik uitgewerkt en aangeboden aan de raad.
- Privatisering van gebouwen van verschillende buitensportverenigingen. Vanuit de Kadernota Vastgoed zijn gesprekken gaande met sportverenigingen over o.a. de wens om te privatiseren. Verschillende verenigingen hebben deze wens uitgesproken.
- Uitbreiding van personele capaciteit op beheer en realisatie om het gewenste kwaliteitsniveau buiten te kunnen waarmaken.

Financiële tabel op hoofdlijnen programma 4

		2023	2024	2025	2026	2027
	Input koersnota programma 4					
A	Going Concern	1				
	Loon-en prijsstijgingen	-1	-3	-2	-1	1
	Sub-totaal	-1	-3	-2	-1	1
B	Koersnota	2				
	Wensen koersnota uitsplitsen per programma excl. formatie		-	10	10	10
	Incidenteel		73	73	73	73
	Incidenteel dekking vanuit reserves		-73	-73	-73	-73
	Sub-totaal	-	-	10	10	10
	Totaal	3 (1+2)	-1	-3	8	11

Inwoners en ondernemers centraal

Programma 5: bestuur en dienstverlening

In Oirschot stellen we onze inwoners en ondernemers centraal. Dat betekent continue aandacht voor onze dienstverlening, waarbij we ons realiseren dat we niet alles kunnen, en al zeker niet alles tegelijk. Onze uitvoeringskracht kent zijn grenzen, en de vitaliteit en capaciteit van ons ambtelijk apparaat verdienen in deze lastige arbeidsmarkt onze volle aandacht.

Dat betekent dat wij voor de Programmabegroting 2024-2027 de volgende aandachtspunten hebben:

Dienstverlening

De Rekenkamercommissie Kempengemeenten heeft onderzoek verricht naar de dienstverlening van de gemeente Oirschot. Het totaalbeeld liet zien dat wij op de goede weg zijn, maar er zijn ook enkele aanbevelingen voor verdere verbetering. In 2023 laten we aanvullend een klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren. Met de resultaten uit beide onderzoeken kunnen wij in 2024 onze ambitie – het op één zetten van onze dienstverlening – waarmaken. We zitten daarbij ook in op de verdere digitalisering van onze dienstverlening: digitaal waar het kan, maar persoonlijk waar het meerwaarde heeft. Een voorbeeld daarvan is de uitrol van Digitaal Aanvragen Rijbewijs.

Samenwerkingsverbanden

Eind 2022 is een opdracht verstrekt tot een evaluatie van de netwerksamenwerking. Achtergrond van deze opdracht is de vraag: in hoeverre draagt de netwerksamenwerking bij aan de dienstverlening en ambitie van Oirschot? Rond de zomer 2023 zal het rapport openbaar worden en zullen we na besluitvorming door de raad de uitwerking ter hand nemen. Afhankelijk van het resultaat en de te nemen actie brengt dit een capaciteitsvraagstuk met zich mee.

Bedrijfsvoering

Om de opgaven waar we als gemeente voor staan en onze bestuurlijke ambities te kunnen realiseren, is een sterke en toekomstbestendige organisatie nodig; een organisatie die wendbaar en weerbaar is. Tegelijkertijd hebben we te maken met een gespannen arbeidsmarkt.

Uit onderzoek van bijvoorbeeld de VNG blijkt dat de formatie van de ambtelijke organisatie in vergelijking met andere gemeenten krap is. Bovendien hebben we door de gespannen arbeidsmarkt een aantal vacatures (nog) niet kunnen invullen. Dat betekent dat we hier inhuur plegen. Daarnaast hebben we veel tijdelijke werkzaamheden waarvoor tijdelijke inzet noodzakelijk is. Het gevolg is dat er te veel tijdelijke medewerkers ten opzichte van onze vaste medewerkers. Dit brengt risico's met zich mee voor continuïteit en kennisoverdracht.

Nieuwe wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen in de digitalisering, toenemende complexiteit van (actuele) vraagstukken die onder meer voortvloeien uit de schaa sprong, vragen zowel kwantitatief als ook kwalitatief meer en meer van onze organisatie. De druk neemt flink toe. Er is een groeiende discrepantie ontstaan tussen wat kan en wat moet. De rek om te

improviseren is eruit. Dat maakt de organisatie té kwetsbaar om de inwoners en ondernemers van Oirschot te kunnen blijven voorzien van een goede dienstverlening.

We moeten dus investeren in onze organisatie en de basis op orde brengen. Enerzijds om die weerbare en wendbare organisatie te zijn en te blijven die onze inwoners en ondernemers optimaal van dienst is. Anderzijds omdat we een aantrekkelijke werkgever willen zijn en nieuwe medewerkers, in het bijzonder jong talent, willen aantrekken, boeien en binden. Maar ook omdat we een krachtige samenwerkingspartner willen zijn, die samenwerkt vanuit kracht, om zo regie en zeggenschap te behouden. Voor de komende twee á drie jaar dienen wij minimaal te investeren in:

- De vervanging van het financieel systeem.
- De aanschaf van software om het proces van plannen en verantwoorden eenvoudiger en beter te ondersteunen, om beleidsdocumenten gezamenlijk en online te maken en te beheren.
- Het opnieuw inrichten van de werkomgeving (o.a. om hybride werken mogelijk te maken) door nieuw meubilair, bouwkundige aanpassingen, nieuwe aankleding gebouw.
- Uitvoering van het project 'Digitaal is de norm' en de verdere digitalisering van werkprocessen op alle fronten vorm en inhoud geven.
- Talentontwikkeling om vorm te geven aan de uitgangspunten van een lerende organisatie.
- Extra capaciteit om het totaal aan te sturen.

Deze investeringen vragen om menskracht. Om zaken te implementeren, maar ook omdat we met de toenemende digitalisering meer mensen nodig hebben om die systemen en processen te beheren en gebruikers te ondersteunen. Denk aan nieuwe functies op het gebied van procesmanagement en functioneel applicatiebeheer.

Tenslotte is het nodig om te investeren in verdergaande professionalisering binnen meerdere taakvelden. Een voorbeeld is onze communicatiekracht. Het goed informeren van onze belanghebbenden zien wij niet als bijzaak, maar als kerntaak. Dat geldt voor het op een goede manier laten meedenken en meepraten van onze inwoners.

Financiële tabel op hoofdlijnen programma 5

	Input koersnota programma 5	2023	2024	2025	2026	2027
A	Going Concern	1				
	MRE	5	28	27	25	25
	Loon-en prijsstijgingen	-4	-7	-2	3	20
	Sub-totaal	1	21	25	28	45
B	Koersnota	2				
	Wensen koersnota uitsplitsen per programma excl. formatie		315	365	315	315
	Incidenteel		695	470	-	-
	Incidenteel dekking vanuit reserves		-695	-470	-	-
	Sub-totaal	-	315	365	315	315
	Totaal	3 (1+2)	1	336	390	343
				390	343	360

Financiële tabel op hoofdlijnen programma 12

		2023	2024	2025	2026	2027
	Input koersnota programma 12					
A	Going Concern	1				
	Stijging salariskosten als gevolg van nieuwe cao	375	375	375	375	375
	GRSK	35	173	163	193	179
	Loon-en prijsstijgingen	-	-40	29	60	167
	Sub-totaal	410	508	567	628	721
B	Koersnota	2				
	Koersnota gewenste formatie uitbreiding		709	709	709	709
	Koersnota overhead bij formatie uitbreiding		283	283	283	283
	Incidenteel					
	Incidenteel dekking vanuit reserves					
	Sub-totaal	-	992	992	992	992
	Totaal	3 (1+2)	410	1.500	1.559	1.620
			1.500	1.559	1.620	1.713

Financieel perspectief

Tabel Financieel perspectief 2024 t/m 2027		bedragen x € 1000				
		positieve bedragen zijn nadelen, negatieve zijn voordelen				
		2023	2024	2025	2026	2027
A	Start: Exploitatiesaldo inclusief Burap 2022 (raadsvoorstel begroting 2023 vastgesteld 1-11-2023)	1	-50	-1.034	-2.319	-723
B	Mutaties na vaststelling exploitatiesaldo incl. Burap 2022	2	51	-1.032	-853	-1.330
	Gevolgen septembercirculaire 2022	-672	-938	-639	-975	
	Gevolgen belastingverordeningen 2023	-38	-159	-279	-409	
	Toekomst de Enck	17	65	65	54	
	Lager tarief OZB 2023 sociaal belangenbehartiging instellingen	28				
	Budgetoverhevelingen van 2022 naar 2023	716				
C	Nieuw exploitatiesaldo	3 (1+2)	1	-2.066	-3.172	-2.053
D	Algemene uitkering (gevolgen decembercirculaire 2022)	4	32	54	85	57
E	Majeure afwijkingen	5	145	145	145	145
	Programma 5 Lagere OZB Westfields	145	145	145	145	145
F	Input koersnota per programma	6	648	2.593	2.839	2.898
	Programma 1	349	822	873	893	1.003
	Programma 2	-	-2	18	20	22
	Programma 3	-111	-60	-9	13	83
	Programma 4	-1	-3	8	9	11
	Programma 5	1	336	390	343	360
	Programma 11	-	-	-	-	-
	Programma 12	410	1.500	1.559	1.620	1.713
	Programma 13	-	-	-	-	-
G	Incidentele baten en lasten	7	-200	-275	-175	-
	Nieuw structureel saldo	8 (3 t/m 7)	626	451	-278	1.047
			626	451	-278	1.047
			451	-278	1.047	902